

WERKEN BIJ VAN DE KERKHOF

VGM-BOEKJE

INHOUD

Voorwoord directie	5
1. Bedrijfscultuur	9
Normen en waarden	11
Orde en netheid	13
2. Veiligheid, Gezondheid en Milieu	15
Beleidsverklaring	17
VGM-functionaris	19
3. Veiligheid	21
Algemene veiligheidsvoorschriften	23
Persoonlijke beschermingsmiddelen (pbm's)	25
Risicoanalyse	27
Bedrijfshulpverlening	27
In geval van brand	29
4. Gezondheid	31
Preventief medisch onderzoek	33
Arbeidsomstandighedenspreekuur	35
5. Milieu	37
Zorg voor het milieu	39
6. Overzichten en voorschriften	41
Aanduidingen gevaarlijke stoffen en producten	43
Gebruik van elektriciteit	46
Tillen	47
Werken op hoogte: steigers, trappen, ladders	49

Deutersestraat 7 in 's-Hertogenbosch

VOORWOORD DIRECTIE

Bij Van de Kerkhof onderhoud & renovatie bv werken we graag samen met onze ketenpartners en opdrachtgevers aan mooie, gezonde en veilige projecten. Een goed op elkaar ingespeeld team kan bergen verzetten. Daarom bouwen we als gedreven vakmensen ook graag aan een duurzaam partnerschap met bestaande en nieuwe relaties. Als je weet welk doel je wil bereiken en wat je van elkaar verwacht, is de samenwerking namelijk voor iedereen productiever en leuker.

We zijn blij dat onze vaste opdrachtgevers ons de kans geven om te doen waar we goed in zijn: het volledige pakket voor vastgoedonderhoud verzorgen. Als opdrachtnemer bewaken we het proces, de kosten, de communicatie en het eindresultaat. Het werk doen we met onze eigen mensen of in samenwerking met onze partners. Heldere procedures en goede communicatie zorgen ervoor dat wij altijd doen wat we afspreken. Betrouwbaarheid is dan ook een belangrijke kernwaarde in ons werk.

Als directeur van Van de Kerkhof onderhoud & renovatie werk ik al meer dan tien jaar met mijn hoofd en hart aan de ontwikkeling van dit bedrijf. Hierbij hecht ik veel waarde aan onze bedrijfscultuur waarin iedereen welkom is, waar we op een respectvolle, veilige en eerlijke manier met elkaar omgaan en we samen het verschil kunnen maken. Dat kunnen we alleen doen door iedere dag opnieuw aandacht te hebben voor wat goed gaat en voor wat beter kan. Vaak bespreken we die zaken tussen de bedrijven door, maar we geven je ook graag een naslagwerk waarop je altijd kan terugvallen.

In dit boekje lees je wat we bij Van de Kerkhof belangrijk vinden in ons werk en in onze samenwerkingen, op het gebied van veiligheid, gezondheid, milieu (VGM) en overige onderwerpen die bijdragen aan een soepel verlopend proces.

We verwachten van alle medewerkers, uitzendkrachten, onderaannemers, zelfstandigen en andere partners dat ze de gedragsregels en aanbevelingen in dit boekje begrijpen en naleven. Is er iets niet duidelijk, heb je een vraag of een aanvulling? Laat het weten! We staan altijd open voor nieuwe ideeën en verbeteringen. Alvast heel erg bedankt voor de goede samenwerking!

Peter van de Kerkhof
Directeur

1.

BEDRIJFS CULTUUR

***We streven naar
een optimaal
werkklimaat,
waarin iedereen
zich thuis voelt en
prettig kan werken.***

BEDRIJFSCULTUUR

Normen en waarden

Wij vinden het belangrijk dat iedereen zich veilig voelt in zijn/haar/hun omgeving. Dit houdt ook in dat we elkaar op een nette manier kunnen en moeten aanspreken op bepaald gedrag. Onderstaande gedragsregels helpen ons hierbij.

Een medewerker, zelfstandige of partner die werkt voor Van de Kerkhof onderhoud en renovatie

- › is vriendelijk en goedgemanierd,
- › heeft respect voor een ander en de omgeving,
- › vertoont geen grensoverschrijdend gedrag in welke vorm dan ook,
- › gebruikt gereedschappen en materialen op de juiste manier,
- › gebruikt materieel en bedient machines alleen als diegene hiertoe bevoegd is en voldoende kennis heeft om er professioneel en veilig mee om te gaan,
- › blokkeert geen toegangswegen, vluchtwegen of toegang tot brandblussers,
- › rookt niet op de werkplek en op plaatsen waar dat verboden is,
- › gebruikt geen drugs of alcohol voor en tijdens het werk.

Van de Kerkhof onderhoud & renovatie vindt elke vorm van discriminatie, seksuele intimidatie, agressie, pesten, geweld en andere soorten van grensoverschrijdend gedrag onaanvaardbaar. Grensoverschrijdend gedrag betekent dat je iemand anders schade toebrengt op fysiek, mentaal of emotioneel vlak.

We verwachten dat iedereen respect heeft voor de persoonlijke grenzen van de ander. Als iemand het gevoel heeft dat iemand anders in zijn gedragingen (bewust of onbewust) over een bepaalde grens gaat, dan moet daarop actie ondernomen worden. Bovendien streeft Van de Kerkhof naar een optimaal werkklimaat, waarin iedereen zich thuis voelt en prettig kan werken. Een goede werksfeer creëren we samen, iedereen draagt daarin verantwoordelijkheid. Daarom vragen we juist ook de mensen die zelf geen direct doelwit zijn, duidelijk te laten blijken dat grensoverschrijdend gedrag tegenover collega's absoluut niet getolereerd wordt.

Word je in een werksituatie onverhoopt geconfronteerd met grensoverschrijdend gedrag, spreek de betreffende persoon hier dan op aan, eventueel met hulp van een collega of leidinggevende. Vind je dat moeilijk, of komen jullie er onderling niet uit, neem dan contact op met onze vertrouwenspersoon/bedrijfsarts. De bedrijfsarts kan indien nodig bemiddelen en de melding registreren. Als bemiddeling geen uitkomst biedt, kun je als medewerker een klacht indienen bij de directie. De vertrouwenspersoon ondersteunt de directie bij de klachtafhandeling. De procedure bestaat uit de volgende stappen:

1. De klacht wordt ingediend bij de directie.
2. De directie gaat in gesprek met de betrokkenen.
3. De directie neemt een besluit.

Als blijkt dat de klacht gegrond is kan Van de Kerkhof onderhoud & renovatie bv disciplinaire maatregelen nemen. Denk hierbij aan berisping, schorsing, verlofvermindering, financiële sancties, ontslag of (met betrekking tot externe partijen) beëindiging van de samenwerking.

Contact met de bedrijfsarts/trouwenspersoon

Dit zijn de contactgegevens van de bedrijfsarts/trouwenspersoon:

ArboNed 's-Hertogenbosch
Europalaan 28a, 's-Hertogenbosch
denbosch@arboNed.nl
073 645 63 00

Orde en netheid

Een goed georganiseerde werkplek maakt je werk makkelijker en veiliger. Je werkt efficiënter en voorkomt ongelukken als je onderstaande regels volgt.

- Derden mogen alleen met toestemming van de bouwplaats- of projectverantwoordelijke de werkplek betreden. Dat geldt ook voor de opdrachtgever en/of eigenaar. Kinderen zijn niet toegestaan op de bouwplaats.
- Houd de werkplek vrij van rommel, afvalstoffen en restanten van gebruikte materialen.
- Houd je eigen schaftgelegenheid schoon en gooi etensresten en ander persoonlijk afval in de daarvoor bestemde afvalbakken.
- Laat geen materialen en gereedschappen rondslingeren, voorkom dat iemand erover struikelt en zorg dat de werkplek na werktijd netjes en opgeruimd achtergelaten wordt.
- Voer afval altijd af op de voorgeschreven manier en zoveel mogelijk gescheiden. De leidinggevende op de projectlocatie geeft de voorgeschreven wijze van afvoeren aan. Verbranden van afval is verboden.
- Stapel materialen veilig op en gebruik hiervoor aangegeven plaatsen.

2.

**VEILIGHEID
GEZONDHEID
EN MILIEU**

VEILIGHEID, GEZONDHEID EN MILIEU

VGM Beleidsverklaring

Veiligheid, Gezondheid en Milieu (VGM) vormen bij Van de Kerkhof onderhoud & renovatie een integraal onderdeel van het bedrijfsbeleid. Ons beleid is gebaseerd op de wetgeving op het gebied van arbeidsomstandigheden en milieu. Met het VGM-beleid willen we bijdragen aan een prettige en gezonde werkomgeving en daarmee ziekteverzuim en ongevallen voorkomen.

Zowel van de directie als van de medewerkers en de partijen waar wij mee samenwerken verwachten we dat zij zich actief inzetten om veiligheid, gezondheid, welzijn en zorg voor het milieu zo veel mogelijk te waarborgen en te bevorderen.

Van de Kerkhof onderhoud & renovatie verstrekt de ruimte en middelen die nodig zijn om ons VGM-beleid te realiseren. Tevens voeren we regelmatig overleg om te komen tot een goede samenwerking met betrekking tot Veiligheid, Gezondheid en Milieu.

**We willen ons
actief inzetten
om veiligheid,
gezondheid, welzijn en
zorg voor het milieu
zo veel mogelijk
te waarborgen
en bevorderen.**

VGM-functionaris

De VGM-functionaris is verantwoordelijk voor het VGM-jaarplan.

Als je een vraag hebt over je arbeidsomstandigheden, bijvoorbeeld met betrekking tot persoonlijke beschermingsmiddelen, werkkleding of veiligheid van machines neem je contact op met onze VGM-functionaris. Ook met klachten over veiligheid, gezondheid en/of milieu kun je hier terecht.

Contact met de VGM-functionaris

Dit zijn de contactgegevens van de VGM-functionaris:

**vgm@vdkdenbosch.nl
073 822 06 68**

3.

VEILIGHEID

MEER INFO

Meer informatie en veiligheidsvoorschriften met betrekking tot specifieke thema's zoals **Werken op hoogte** of **Gevaarlijke stoffen** vind je op onderstaande plekken.

Achterin dit boekje onder hoofdstuk 6 'Voorschriften en overzichten'.

Op onze webpagina www.vandekerkhofdenbosch.nl/vgm.

VEILIGHEID

Zowel de werkgever als de werknemer en externe partijen waarmee wij samenwerken hebben een wettelijke en morele plicht om te zorgen voor een veilige werkplek. Volg dus de bestaande veiligheidsinstructies, maar gebruik vooral ook je gezonde verstand en blijf alert op eventuele veiligheids- en gezondheidsrisico's. Meld elke situatie die de veiligheid, gezondheid en/of het milieu in gevaar kan brengen direct bij je leidinggevende.

Algemene veiligheidsvoorschriften

- Stem je werkzaamheden af met anderen op de bouwplaats.
- Maak tijdens pauzes en na afloop van je werk installaties spanningsloos.
- Zorg dat stekkers en contactdozen niet in het water komen te liggen.
- Beveilig sparingen en randen van vloeren en trapgaten.
- Houd looppaden/werkvloer/werkplek opgeruimd en vrij van obstakels.
- Breng leuning aan op steiger- en vloerranden.
- Gebruik alleen goedgekeurd steiger- en klimmateriaal volgens voorschrift.*
- Zorg voor inklimbeveiliging bij steigers die op een vrij toegankelijke plek staan.
- Gebruik deugdelijke (bouw)ladders van voldoende lengte en zorg voor een juiste, stabiele opstelling.
- Neem bij het opstellen en het gebruik van een hijskraan of een vrachtauto de geldende richtlijnen in acht.*
- Probeer je werkzaamheden regelmatig af te wisselen: taakroulatie.

* Zie www.vandekerkhofdenbosch.nl/vgm.

PBM PICTOGRAMMEN

Er zijn verschillende pictogrammen die aangeven dat een bepaald persoonlijk beschermingsmiddel gedragen moet worden. Zie enkele voorbeelden hieronder.

veiligheidshelm
verplicht

veiligheidsschoenen
verplicht

gehoorbescherming
verplicht

ademhalings-
bescherming verplicht

veiligheidshand-
schoenen verplicht

beschermende
kleding verplicht

gelaatsbescherming
verplicht

oogbescherming
verplicht

veiligheidsjas met
verhoogde zicht-
baarheid verplicht

Zorg ervoor dat je weet wat de verschillende symbolen betekenen en dat je de regels met betrekking tot het dragen van het PBM naleeft.

Persoonlijke beschermingsmiddelen

Als je voor Van de Kerkhof werkt ben je verplicht de door het bedrijf ter beschikking gestelde persoonlijke beschermingsmiddelen op de juiste manier te gebruiken en na gebruik op de juiste plek op te bergen. Draag werkkleding en zorg dat die kleding niet te los zit. Daarmee voorkom je dat je ergens aan blijft haken, of dat je kleren gegrepen worden door bewegende delen van machines.

De voorschriften met betrekking tot persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM's) zijn vastgelegd in de Arbowet. Hierin staat dat persoonlijke beschermingsmiddelen moeten voldoen aan de essentiële gezondheids- en veiligheidseisen. Een persoonlijk beschermingsmiddel dat aan deze eisen voldoet heeft een CE-markering.

De volgende eisen zijn van toepassing zijn op alle PBM's.

- Het beschermingsmiddel moet passende bescherming geven tegen het risico waarvoor het bedoeld is.
- Degene die het PBM gebruikt moet het werk normaal kunnen uitvoeren met een passende en zo goed mogelijke bescherming.
- Er mag geen risico of hinder ontstaan voor degene die het beschermingsmiddel gebruikt.

Bij indiensttreding ontvang je als medewerker een pakket met persoonlijke beschermingsmiddelen die nodig zijn om de werkzaamheden op een veilige en gezonde manier uit te voeren. Bij de uitreiking van de PBM's krijg je ook informatie over het gebruik en onderhoud van die middelen.

CHECKLIST LAST MINUTE RISICOANALYSE

Als je na alle onderstaande uitspraken 'ja' kunt zeggen, kun je veilig aan het werk.

Overleg met je leidinggevende als je twijfelt.

- ✓ Ik voel me goed en fit.
- ✓ Ik weet welke werkzaamheden ik moet uitvoeren.
- ✓ Ik (her)ken de risico's van mijn werkzaamheden.
- ✓ Ik (her)ken de risico's van de omgeving.
- ✓ Ik weet hoe ik de risico's kan beheersen.
- ✓ Ik heb de juiste en voldoende instructies gekregen.
- ✓ Ik beschik over de juiste, gekeurde PBM's en arbeidsmiddelen.
- ✓ Ik weet wat te doen bij een (bijna) ongeval.

Standaarduitrusting

De volgende beschermingsmiddelen dienen standaard in je uitrusting te zitten:

- veiligheidshelm,
- veiligheidsschoenen,
- gehoorbescherming,
- stofmaskers FFP₂,
- werkhandschoenen,
- kniebeschermers.

Risicoanalyse

Bij het starten en hervatten van werkzaamheden voer je altijd een zogenaamde 'Last Minute Risico Analyse' uit (LMRA). Het is een korte inschatting en beoordeling van de risico's van de werkzaamheden die je gaat doen. Een LMRA maakt je bewust van alle mogelijke veiligheidsrisico's en helpt je om onveilige situaties en ongevallen te voorkomen. Je kunt de LMRA zelf doen in je hoofd, het kost maar een paar minuten.

← [Gebruik onze LMRA-Checklist voor je risicoanalyse.](#)

Bedrijfshulpverlening (bhv)

In geval van nood roep je direct de hulp in van de bhv'er. De bhv'er verleent eerste hulp bij ongevallen (EHBO) en is verantwoordelijk voor het bestrijden van een beginnende brand, het beperken van ongevallen, het in noodsituaties alarmeren en evacueren van alle werknemers en andere personen in het bedrijf, het redden van slachtoffers en het alarmeren van en samenwerken met externe hulpverleners.

De bhv'er is de contactpersoon voor ambulancepersoneel, huisarts of bedrijfsarts en heeft de leiding totdat het slachtoffer is overgedragen aan de deskundige. Hierna informeert de bhv'er de bedrijfsleiding.

Kun je de bhv'er niet bereiken, of is er sprake van een levensbedreigende situatie, bel dan het alarmnummer 112.

Zorg dat je de volgende informatie aan de bhv'er en/of de alarmcentrale geeft:

- welke hulpdienst nodig is: politie, brandweer en/of ambulance,
- jouw naam en de plaats van het ongeval,
- wat er aan de hand is,
- om wat voor soort verwonding(en) het gaat.

Contact met de bhv'er

Informeert bij aanvang van je werk op het project/ de bouwplaats wie de bhv'er is en hoe je diegene kunt bereiken.

In geval van brand

Brand meld je onmiddellijk via alarmnummer 112. Probeer rustig te blijven en geef duidelijk je naam en de aard, de omvang en de plaats van de brand door. Alarmeer de bhv'er en ander aanwezig personeel en probeer met aanwezige kleine blusmiddelen de brand te beperken. Neem hierbij geen onnodige risico's.

Niet doen bij brand

- Spuit nooit met water op elektrische installaties of apparatuur.
- Zet geen ramen of deuren open.

Wel doen bij brand

- Houd ramen en deuren gesloten.
- Schakel machines en apparatuur uit.
- Volg de instructies van de bhv'er/brandweer op.

Behandelen van brandwonden

Brandwonden moeten onmiddellijk afgekoeld worden, daarbij telt elke seconde. Giet gedurende 5 tot 10 minuten koel water over de verbrande delen. Voorkom een harde waterstraal. Dompel het slachtoffer desnoods onder in het water.

Hulp na inademen van een gas of damp

- Zorg dat je het giftige gas zelf niet inademt.
- Open deuren en ramen. Breng het slachtoffer zo snel mogelijk in de frisse lucht.
- Maak de luchtwegen van het slachtoffer vrij.
- Als het slachtoffer niet meer ademt, pas dan mond-op-mondbeademing toe.

4.

GEZONDHEID

GEZONDHEID

Van de Kerkhof onderhoud & renovatie is een gezond bedrijf met gezonde en vitale medewerkers. Als je goed in je vel zit, heb je daar zowel privé als op het werk profijt van. Je bent minder snel gestrest en je hebt meer energie en zin om te werken. Natuurlijk ben je uiteindelijk zelf verantwoordelijk voor een gezonde leefstijl, maar als werkgever en opdrachtgever ondersteunen we je graag en willen we er in ieder geval op toezien dat het werk jouw fysieke en mentale gezondheid niet schaadt.

Preventief medisch onderzoek

Jouw gezondheid is belangrijk. Daarom is in de cao vastgelegd dat elke werknemer in de bouw- en nevenbedrijven recht heeft op een PMO: preventief medisch onderzoek (voorheen PAGO: periodiek arbeidsgezondheidskundig onderzoek). Het onderzoek is gericht op het ontdekken van gezondheidsrisico's in relatie tot het werk, zodat eventueel maatregelen genomen kunnen worden.

Na een PMO word je direct geïnformeerd over de uitkomsten van het onderzoek. Resultaten van bloedonderzoek worden later toegezonden. Je persoonlijke en medische gegevens worden vertrouwelijk behandeld. De uitkomsten uit het medisch onderzoek vallen onder het medisch beroepsgeheim, dus zonder jouw toestemming krijgt niemand anders de resultaten van het onderzoek te zien.

Werk je als zelfstandige in opdracht van Van de Kerkhof onderhoud & renovatie bv, informeer dan naar de mogelijkheden voor deelname aan het PMO.

***Als je goed
in je vel zit,
heb je daar zowel privé
als op het werk
profijt van.***

***Je bent minder snel
gestrest en je hebt
meer energie en zin
om te werken.***

Arbeidsomstandighedenspreekuur

We ondersteunen medewerkers en de zelfstandigen die voor ons werken graag zo goed mogelijk en we streven ernaar om eventuele problemen altijd samen op te lossen. Als je ergens mee zit en je denkt dat wij je kunnen helpen, schroom dan niet om aan te kloppen bij je collega's of bij de directie.

Als wij je niet voldoende kunnen helpen, kun je natuurlijk een afspraak maken met de bedrijfsarts van de arbodienst. In dit arbeidsomstandighedenspreekuur bespreek je werkgerelateerde problemen met de bedrijfsarts, een arboadviseur en/of bedrijfsmaatschappelijk werker.

Het bezoek aan de bedrijfsarts kan in werktijd plaatsvinden. Je hoeft niet aan je leidinggevende te vertellen wat de reden is voor de afspraak met de arts. Het privacyreglement van de arbodienst is hier van toepassing.

→ De contactgegevens van de arbodienst staan op pagina 13.

5.

MILIEU

Gebruik zoveel mogelijk recyclebare en duurzaam geproduceerde producten.

MILIEU

Van de Kerkhof is medeverantwoordelijk voor het onderhoud, de renovatie en de verduurzaming van de gebouwde omgeving in Nederland. We doen dat graag op een verstandige en milieuvriendelijke manier. Daarom werken we zo LEAN mogelijk en gaan we slimmer om met grondstoffen en materialen. Zo zoeken we in projecten altijd actief naar mogelijkheden voor hergebruik en kiezen we het liefst voor duurzame en verantwoorde producten met een lage milieu-impact.

Er is op het gebied van duurzaamheid nog veel winst te behalen in onze branche. We nodigen onze medewerkers en externe partners dan ook graag uit om met innovatieve en duurzame oplossingen te komen.

Zorg voor het milieu

We houden rekening met het milieu, dat spreekt voor zich. Wij vertrouwen erop dat iedereen zich verantwoordelijk voelt om zijn steentje hieraan bij te dragen. Voel je vrij om verbeterpunten aan te geven waar je kansen ziet om meer milieubewust te werken. Meld het als je ziet dat milieuwet- en regelgeving wordt overtreden.

- Probeer de hoeveelheid afval (wat voor afval dan ook) tot een minimum te beperken.
- Pas waar mogelijk recyclebare producten toe en gebruik zoveel mogelijk duurzaam geproduceerde producten.
- Probeer de verkeersbewegingen zoveel mogelijk te beperken.
- Beperk het gebruik van middelen die schadelijk zijn voor mens en milieu. Als je wel schadelijke middelen gebruikt, zorg dan dat je weet hoe je bij calamiteiten moet reageren. Bewaar de schadelijke middelen op de juiste manier en voorkom morsen en lekken.

6.

**OVERZICHTEN
EN VOOR-
SCHRIFTEN**

MEER INFO

Meer informatie en
veiligheidsvoorschriften
met betrekking tot
specifieke thema's
vind je op onze website.

www.vandekerkhofdenbosch.nl/vgm

OVERZICHTEN EN VOORSCHRIFTEN

AANDUIDINGEN GEVAARLIJKE STOFFEN EN PRODUCTEN

Op verfproducten, verdunningsmiddelen en schoonmaakmiddelen kun je onderstaande gevarensymbolen aantreffen. Onjuist gebruik van deze chemische stoffen kan leiden tot ongelukken. Daarom is het belangrijk dat je de informatie op de etiketten goed leest, dat je weet wat de gevaarsymbolen betekenen en dat je het product volgens de aangegeven richtlijnen gebruikt.

Ontvlambaar

Product kan gemakkelijk vlam vatten als het in contact komt met een ontstekingsbron (brandende sigaret, lucifer, vonk). Zowel stoffen in een vaste substantie als vloeistoffen en gassen kunnen ontvlambaar zijn. Voorbeelden: spiritus, aceton, smeerolie, wasbenzine en spuitbussen met verf (met brandbare oplosmiddelen).

Acute gezondheidseffecten

Het gezondheidsgevaar van deze producten is minder ernstig dan bij giftige en bijtende stoffen en bij stoffen met een lange-termijn-gezondheidsgevaar. Sommige producten met dit symbool leveren bij opname via de mond of huid en bij inademen irritatie op, sommige producten kunnen schadelijk zijn. Voorbeelden: geconcentreerde reinigingsmiddelen, waaronder vaatwasmachinetabletten, chloorbleekmiddel en speciale ontkalkers, tuinfakkellolie (schadelijk), groene-aanslagreiniger (irriterend) en hardhoutolie (schadelijk).

Milieugevaarlijk

Producten die - als ze in het milieu terecht komen - schadelijk zijn voor de aanwezige organismen. Deze producten kunnen bijvoorbeeld sterfte van vissen of bijen veroorzaken. Voorbeelden: terpentine, bepaalde gewasbeschermingsmiddelen en stickerverwijderaars.

GEbruik VAN ELEKTRICITEIT

Werken met elektriciteit is voor ons erg vanzelfsprekend, maar het vormt op de werkvloer een potentieel gevaar. Door een lichte schok kun je bijvoorbeeld schrikken en vallen. De meeste ongelukken gebeuren echter doordat mensen werken met materiaal van slechte kwaliteit. Neem dus de juiste voorzorgsmaatregelen:

- Gebruik alleen goedgekeurd en goed onderhouden elektrisch gereedschap dat dubbel geïsoleerd is. Controleer voordat je begint of de keuringssticker nog geldig is. Repareer beschadigde apparaten nooit zelf.
- Verwissel nooit zelf stekkers. Stekkers van 42 volt wisselspanning en van 110 volt gelijkspanning zijn namelijk zodanig uitgevoerd dat aansluiting op een andere spanning niet mogelijk is.
- Het gebruik van elektrisch handgereedschap met een spanning hoger dan 42 volt wisselspanning of 110 volt gelijkspanning is toegestaan, mits de apparatuur dubbel geïsoleerd is. Deze regel geldt niet bij het werken in vochtige, besloten of geleidende ruimten.
- Rol een kabelhaspel altijd helemaal uit, zodat het snoer zijn warmte kwijt kan. Leg de haspel omgekeerd, zodat er geen (regen)water in kan lopen.
- Leg elektriciteitskabels zo neer dat je er niet over kunt struikelen en zorg ervoor dat de kabels niet beschadigd kunnen raken.
- Sluit gereedschap aan op veilige contactdozen. Als die niet aanwezig zijn, schakel dan een elektricien in, verricht zelf geen reparaties aan de stroomvoorziening.
- Als de stroomvoorziening om welke reden dan ook uitvalt, waarschuw dan je direct leidinggevende.
- Schakel bij het afstellen van machines en bij het einde van je werkzaamheden altijd de apparatuur uit.

TILLEN

Mensen die bijna dagelijks zware voorwerpen tillen of dragen hebben een grotere kans op (blijvende) rugklachten. Het is dus belangrijk om deze lichamelijke belasting zo veel mogelijk te beperken en op een verantwoorde manier uit te voeren. Volg onderstaande adviezen op.

- Gebruik een hulpmiddel bij het tillen. Zijn er geen hulpmiddelen, til zware lasten dan samen met een collega.
- Til niet te veel tegelijk. Het is verstandiger om een keer extra te lopen.
- Til de last met twee handen in plaats van één en zorg ervoor dat beide voeten stevig op de vloer staan.
- Voorkom dat je rug moet draaien tijdens het oppakken of neerzetten van een voorwerp. Ga dus recht voor het voorwerp staan.
- Voorkom dat de armen ver moeten reiken, dus ga dicht bij het voorwerp staan, hurk neer, houd de knieën uit elkaar en de voeten plat op de grond. Zoek goede aangrijppunten, pak het voorwerp stevig vast en houd het dicht tegen je lichaam. Houd de rug zo recht mogelijk, til door de benen geleidelijk te strekken en kom overeind.
- Neem genoeg pauze om vermoeidheid te voorkomen. Luister naar je lichaam en forceer niets bij klachten.

WERKEN OP HOOGTE

Als je geconcentreerd aan het werk bent, kijk je niet altijd waar je je voeten neerzet. Dat hoeft ook niet, als je professioneel en veilig te werk gaat. Werknemers mogen werkzaamheden op hoogte namelijk alleen uitvoeren vanaf een veilige en ergonomisch verantwoorde steiger, stelling, bordes of werkvloer. Als dat echt niet mogelijk is, dan kies je het meest geschikte middel om het werk zo veilig mogelijk uit te voeren.

Als werknemers op de bouwplaats gewond raken bij een val, is dat meestal omdat een leuning ontbreekt, openingen niet afgedekt zijn, er geen beveiligde toegang is, of beschermingsmiddelen verkeerd gebruikt worden. Zorg dus voor een stevige ondergrond, dek gaten af en plaats leuningen en kantplanken. Werk veilig op hoogte op basis van de volgende aandachtspunten:

- › **Je staat als mens centraal**
Zorg dat het werk aangepast is aan jouw mogelijkheden in plaats van andersom. Breng het werk bijvoorbeeld naar beneden, in plaats van zelf naar boven te klimmen.
- › **Collectief boven individueel**
Kies liever maatregelen voor iedereen, dan een apart hulpmiddel voor elke medewerker. Dus liever een steiger dan een lijn. Zo kan iedereen vrij bewegen, zonder dat je steeds moet uitkijken waar je je voeten zet.
- › **Risico bij de bron aanpakken**
Vermijd hoogte als het kan. Als je toch omhoog moet, zorg dan dat je nergens vanaf kan vallen. Blijven er nog steeds risico's, zorg dan voor een net of vallijn.

***In de bouw is
iedereen stoer,
totdat het misgaat.***

***Geef zelf het
goede voorbeeld.***

***Laat zien
dat veilig werken
professioneel is
en spreek anderen
erop aan.***

- › **Juiste montage**
Monteer de steiger volgens de gebruiksaanwijzing. Zelfs als je het al vaak gedaan hebt, check je toch nog een keer of er geen fouten in gesloten zijn. Steigers zijn zelden volledig juist opgebouwd. Controleer daarom ook een steiger die door een ander is opgebouwd. Je blijft altijd verantwoordelijk voor je eigen veiligheid.
- › **Juist gebruik**
Werk je met een lijn, zorg dan dat iemand je kan redden als je eenmaal naast de gevel hangt. Zorg dat de lijn niet te lang is, zodat je niet de grond raakt als je valt. Een net werkt alleen als het strak genoeg gespannen is. Een ladder is alleen veilig als die stevig staat. Kortom: goede spullen moet je ook goed gebruiken.
- › **Goed voorbeeldgedrag**
In de bouw is iedereen stoer, totdat het misgaat. Geef zelf het goede voorbeeld. Laat zien dat veilig werken professioneel is en spreek anderen erop aan. Dat hoort bij goed vakmanschap.

Rolsteigers

Helaas gebeuren er nog steeds regelmatig ongelukken met rolsteigers, doordat mensen de handleiding niet volgen, ze het materiaal verkeerd gebruiken of niet de juiste veiligheidsmaatregelen nemen. Mensen vallen van de steiger of de rolsteiger valt om, omdat hij niet stabiel staat. Er gebeuren ook ongevallen waarbij mensen worden geraakt door voorwerpen die van een rolsteiger vallen. Als er bij een inspectiebezoek sprake is van valgevaar, dan volgt er onherroepelijk een boete en legt de Nederlandse Arbeidsinspectie de werkzaamheden stil.

Hiernaast staan enkele belangrijke veiligheidsvoorschriften met betrekking tot de rolsteiger. Een rolsteiger moet opgebouwd worden door goed geïnstrueerd personeel.

- Leg de werkvloeren geheel dicht. Eventuele openingen die je gebruikt om de werkvloer te betreden moeten tijdens het werk afgesloten zijn, of zodanig beschut dat je geen risico loopt om door de opening te vallen.
- Controleer of de werkvloeren en delen daarvan vastliggen, zodat ze niet kunnen opwaaien of verschuiven.
- De werkvloer moet voorzien zijn van heupleuning op 1 meter boven de vloer aan de lange zijden, met twee knieleuningen halverwege de bovenzijde van de kantplank en de heupleuning en rondom kantplanken (voetstootlijsten) van minimaal 15 cm.
- Beklim een rolsteiger alleen via de binnenzijde.
- Het werken vanaf een op de werkvloer opgestelde ladder of hulpsteiger is niet toegestaan.
- Zet de steiger altijd op een horizontale ondergrond, die vlak en draagkrachtig is. Is de ondergrond niet draagkrachtig genoeg, gebruik dan rijplaten, U-profielen enzovoorts, om scheefzakken te voorkomen.
- Plaats een rolsteiger niet onnodig voor een doorgang en houd rekening met gevaar voor aanrijdingen. Hiervoor moeten markeringen aangebracht worden.
- De wielen van de rolsteiger moeten bij gebruik geremd staan en tegen wegdraaien beveiligd zijn.
- Je mag een steiger alleen verrijden - met handkracht - als er geen personen of materialen op staan.
- Zorg voor inklimbeveiliging bij steigers die op een vrij toegankelijke plek staan.

→ Een volledige handleiding staat op www.vandekerkhofdenbosch.nl/vgm.

Trappen en ladders

Trappen en ladders gebruik je om een hoger niveau te bereiken. Ze zijn dus niet bedoeld als een werkplek waar je langere tijd blijft staan. Gebruik daarvoor liever een steiger of een hoogwerker. Net als bij andere hulpmiddelen en gereedschappen controleer je voor gebruik altijd of de ladder/trap goedgekeurd en in goede staat is (aanwezigheid laddervoeten, geen geknikte sporten etc.) en volg je onderstaande aanwijzingen voor het veilig gebruik:

- Kies altijd een trap of ladder van het juiste type en de juiste lengte. Een ladder moet tenminste een meter uitsteken boven de plaats waartoe hij toegang geeft. Bij het afstappen van de ladder op hoogte moet er een deugdelijke steun zijn.
- Vernietig versleten of onherstelbaar beschadigde trappen en ladders. Breng geen tijdelijke reparaties aan. Laat reparaties alleen door een deskundige uitvoeren.
- Zet de ladder neer op een stevige vlakke ondergrond onder een hoek van ca. 75 graden. Een handige vuistregel: zet de punten van je schoenen tegen de onderkant van de ladder en pak de ladder met gestrekte armen recht vooruit.
- Zorg dat je een opsteekladder/uitschuifladder vergrendelt en op de juiste manier plaatst, zodat je er aan de opgestoken kant opklimt.
- Gebruik je een touwoptrekladder, zorg dan dat het optrektouw in de gebruiksstand is vastgezet aan een sport.
- Houd trappen en ladders schoon en vrij van natte verf, modder, sneeuw en olie. Beklim de ladder of trap dus niet met gladde of vuile schoenzolen.

- Beklim een ladder met het gezicht naar de ladder toe en gebruik twee handen, materiaal en gereedschap kun je beter met een touw omhoog brengen.
- Reik nooit te ver buiten de ladder of trap en steun nooit met een voet op bijvoorbeeld een raamkozijn of dorpel, dan kan de ladder gaan schuiven. Verplaats de trap of ladder op tijd.
- Plaats een ladder niet direct tegen een raam, gebruik in dit geval dwarssteunen.
- Beklim een ladder of trap (zonder platform) nooit hoger dan de vierde tree van boven. (Bij sommige fabrikanten heeft deze trede een afwijkende kleur.)
- Uit veiligheidsoverwegingen - in het bijzonder voor kinderen - mag je een ladder of trap niet onbeheerd achterlaten.

Werken bij Van de Kerkhof

Van de Kerkhof onderhoud & renovatie bv
Deutersestraat 7, 5223 GV 's-Hertogenbosch
www.vandekerkhofdenbosch.nl